

Partiprogram

Periode 2023 - 2027

Drammen Senterparti

Klima og Miljø

Drammen Senterparti ønsker et grønt skifte med fokus på tiltak som tar hensyn til både innbyggerne og naturen. Samtidig er det viktig å se på naturen som et verktøy og en ressurs i det grønne skiftet. Senterpartiet ønsker å rette fokuset mot de "små" tiltakene som folk faktisk forstår grunnen til og ikke minst ser resultater av.

- **Kommunal støtte for utskifting av eldre vedovner**
Vedovner fra før 1998 har ikke den teknologien som muliggjør rentbrennende ovner. Senterpartiet ønsker derfor et fast kommunalt søkbart tilskudd for alle i kommunen som ønsker å skifte ut sin eldre vedovn med en ny rentbrennende ovn. Dette vil redusere andelen svevestøv, samt øke energiutbyttet fra veden folk bruker.
- **Landbrukskontoret, faglig støtte for innbyggerne**
Å drive landbruk i by er et eget tema som krever kreativitet og fagkunnskap. Senterpartiet vil arbeide for at det nye landbrukskontoret i kommunen skal bistå innbyggere i arbeidet med urbant landbruk. Vi ønsker å styrke denne muligheten da landbruk er en positiv og naturlig metode for å utnytte CO₂ på en positiv måte, samtidig som en bl.a. vil kunne oppnå økt naturlig vannfordrøyning, økt utnyttelse av naturressurser og styrking av pollineringen i kommunen.
- **Energistasjoner**
I møte med morgendagens transportløsninger er det behov for alternative energikilder utover de tradisjonelle bensinstasjonene. Dessverre er satsning på ny teknologi kostbar og ofte lite lønnsom i oppstartsfasen. Senterpartiet vil derfor tilrettelegge for energistasjoner med hurtiglading, hydrogen- og biodrivstoff. I bydeler hvor markedskreftene ikke ser det lønnsomt å etablere hurtiglader skal kommunen vurdere tilrettelegging. Dette med mål om å få en større andel av kjøretøy i kommunen over på alternative drivstoff.
- **Etablering av koloni- og parselhager**
En konsekvens av urbanisering og økt befolkningstetthet er mindre tilgang på grønne arealer og muligheten til å dyrke egen mat. Senterpartiet vil arbeide for å etablere parselhager, slik at innbyggere som ønsker det, kan etablere egne, urbane grønnsakshager. Vi ønsker også at det tilbys nye arealer til etablering av kolonihager, i likhet med det vi har i Drammen i dag, der det er lange ventelister.
- **Styrket samarbeid med forskningsmiljøene**
Det finnes i dag flere solide forskningsmiljøer rundt om i landet som jobber for en bedre overgang i det grønne skiftet. Senterpartiet vil øke satsingen på samarbeid med disse, slik at vi i vår kommune kan prøve ut foreslåtte tiltak i praksis.

- **Fortsatt eierskap i Å Energi**

Tilgangen på, og forvaltnings ansvaret for, energi og vann er en viktig kvalitet ved den forvaltnings kulturen vi har i Norge. Senterpartiet mener derfor det er viktig å sikre eierskapet i Glitre Energi. Dette fordi det gir en enorm tilgang på morgendagens grønne teknologi, men og fordi det er en sentral del av vår infrastruktur.

- **Fortsatt fullt eierskap i Lindum AS**

Lindum har et uant potensiale til å være et verktøy for Drammen kommune i arbeidet mot det grønne skiftet. Senterpartiet går inn for at Drammen kommune skal beholde sitt eierskap i Lindum, og i større grad bruke sin eierrolle for å styre selskapet mer aktivt i arbeidet mot en gjennomgående sirkulærøkonomi.

- **Rent Drammen**

Til tross for at avfallshåndteringen i kommunen de siste tiårene har blitt mye bedre, har vi fortsatt utfordringer med avfall på ville veier. Senterpartiet vil se nærmere på muligheter for moderne oppsamling av avfall som havner i elva, og deretter i fjorden og ut i havet.

- **Tilrettelagt avfallshåndtering**

Senterpartiet ønsker at kommunen skal øke tilretteleggingen for avfallshåndteringen i sentrumsområdene. I form av større løsninger, flere avfallsbeholdere og hyppigere vedlikehold.

En grønnere hverdag krever nye måter å tenke grønt på. Vi må derfor satse langsiktig på solide tiltak.

- **Nei til klimakvoter**

Det har blitt etablert politikk å kjøpe opp klimakvoter i Norge for å rettferdiggjøre egne utslipp. Drammen Senterparti mener dette er ansvarsfraskrivelse fremfor en aktiv miljøpolitikk og vil derfor gå inn for at Drammen sier nei til kjøp av klimakvoter.

- **Vern av matjord er god matberedskap og den beste miljøpolitikken**

Kun 3% av Norges areal er dyrkbar jord, det er derfor viktig å behandle den matjorda vi har i kommunen med varsomhet. Å bevare matjord i kommunen er et sosialt ansvar vi har som kommune både overfor egne innbyggere men og som en del av landet. Senterpartiet mener det er god og nødvendig beredskapspolitikk, næringspolitikk og ikke minst miljøpolitikk å bevare matjorda for de generasjoner som kommer.

- **Grønne lunger i kommunen**

I en by som stadig vokser er det ekstremt viktig å tenke på årene som kommer og ikke bare kortsiktig gevinst. Innbyggere som velger å bo i kommunen vår skal ikke måtte oppleve en lavere livskvalitet som følge av en lav andel grønne arealer i kommunen. Senterpartiet vil derfor ha fokus på økt etablering av bydelsparker og bevaring av naturområder i kommunedelene. Det er et sentralt poeng at grønne arealer som bygges ned er umulig å hente tilbake for morgendagen.

- **Grønne tak**

Som en konsekvens av den fortettingen Drammen har vært igjennom de siste årene har behovet for grønne områder økt. Senterpartiet ønsker å innføre krav om grønne tak på ny bygningsmasse i sentrumssonene. En økt andel grønne tak vil være positivt for vannfordrøyning, insekter, luft og bo-kvalitet i byen.

- **Utnyttelse av offentlige arealer**

Senterpartiet stiller seg positive til en styrket utvikling av urbant landbruk, og mener det er behov for å se på utnyttelse av tilgjengelig areal, være seg grunnflate, veggflate eller takflate. Vi vil derfor gå aktivt inn for en kartlegging av potensiale for urbant landbruk i den nye kommunen.

- **Øke utnyttelsen av sol som en energikilde**

I møtet med morgendagen vil det være behov for en større andel miljøvennlig energi. Senterpartiet går derfor inn for å øke kraftproduksjonen ved å anlegge flere solcelleanlegg på de kommunale bygg, der det er formålstjenlig.

- **Kommunal bilpark**

Det er en målsetting at kommunens kjøretøypark i hovedsak skal bestå av nullutslippskjøretøy. Kommunen må likevel hensynta behovet for fossildrevne kjøretøy i utvalgte driftsområder. Med hensyn til beredskap i kommunal drift skal det vurderes bruk av piggdekk i vintersesong, på utvalgte kjøretøy.

- **Økt fokus på fare for flom, ras og kvikkleire**

Utvikling av kommunen må i større grad ta hensyn til aktuelle utfordringer i form av potensiell fare for flom, ras og kvikkleireskred.

- **Anleggsmaskiner, elektrisk & biodiesel**

Anleggsbransjen i Norge er i dag i hovedsak basert på motoriserte kjøretøy som driftes på petroleumsprodukter. For å kunne gjennomføre en overgang til grønt karbon vil Senterpartiet gå inn for at Drammen Drift skal basere sin virksomhet på anleggsmaskiner med nullutslipp ved å benytte elektrisitet og biodiesel. Det er en videre målsetning at anleggsvirksomhet i kommunen, i et lengre perspektiv, går over til denne type maskinpark.

- **Miljøvennlig innkjøp i kommunen**

Senterpartiet vil at kommunen skal prioritere miljøvennlige innkjøp og sette fokus på gjenbruk fremfor forbruk i Drammen kommune.

- **Smog Free Tower**

Den nye kommunen har i dag store utfordringer med luftkvalitet pga. en stor andel trafikk, både lokal og gjennomgående. For å bedre miljøforholdene i kommunen ønsker Senterpartiet å gå inn for å utrede muligheten for etablering av Smog Free Tower i ulike deler av kommunen. Da et tårn renses en stor mengde luft (30 000m³) for forurensning, vil man med dette kunne gjøre betydelige tiltak når forurensning preger byen i stor grad. Dette vil være et positivt og effektivt tiltak når det kommer til miljø og livskvalitet.

Senterpartiet er garantisten mot nedbygging av matjord i Drammen kommune.

Oppvekst og utdanning

Barn og ungdoms oppvekst er av enorm betydning for senere utvikling og legger grunnlaget for trygge, deltagende og produktive voksne innbyggere.

For å sikre gode oppvekst- og utdanningsvilkår vil Senterpartiet jobbe for:

- **Tidlig innsats**

Drammen kommune skal være en kommune som satser på nære tjenester som igjen sørger for at barnet blir sett og opplever tilhørighet i nærmiljøet. Tidlig og forebyggende koordinert innsats skal prioriteres i alt arbeid rettet mot barn og unge.

- **Ha flere yrkesgrupper inn i skolen**

Barn kommer inn i skolen med ulike erfaringer og ulik kompetanse. Skolen skal samarbeide med ulike instanser utenfor skolen, og alle skoler skal ha tilgang på tilstrekkelig helsesykepleier ressurser. Senterpartiet mener at også andre yrkesgrupper har en viktig rolle inn i skolen, og at disse i større grad skal bistå lærerne med å ivareta hele barnet.

- **Tilby barnehagebarn et sunt og næringsrikt varmt måltid**

Et sunt kosthold fremmer vekst og trivsel. Vi mener at alle barnehagebarn skal få et varmt måltid minst en dag i uken med god kvalitet på råvarene, og som helst er kortreist. Barnehagene skal inkludere barna i tilberedningen som en del av det pedagogiske tilbudet.

- **Barnehagelærere skal ha nok tid til å planlegge innholdet i barnehagen, og til annet administrativt arbeid**

Barnehagen er en svært viktig arena for læring, både sosialt og faglig. For å sikre god faglig kvalitet, og for å skape et produktivt faglig pedagogisk miljø, skal pedagogene ha nok tid til for- og etterarbeid, og de bør få avsatt tid til faglige diskusjoner innad i hver barnehage. Styrer i barnehagen skal ha god tid til pedagogisk ledelse, og flere ressurser skal inn ved behov for å avlaste administrativt arbeid. Senterpartiet ser derfor behovet for også å måtte øke kravet til antall assistenter for å sikre dette planleggingsarbeidet.

- **Skolebarn skal få gå på skole så nært bostedet som mulig**

Å kunne gå til egen skole, og gå på skole i eget nærmiljø, er en viktig investering i barns oppvekst. Vi mener at nærskolen må bestå, og åpner for gjenåpning av nedlagte skoler der det er behov og mulighet for det. Lokalskoler er et viktig samfunnsøkonomisk tiltak, som stimulerer tilflytning til et område, og hindrer fraflytning. Vi ønsker derfor å gjenåpne Berger skole og bygge Åskollen ungdomsskole når de økonomiske rammene muliggjør dette.

- **Barn skal vite hvor maten kommer fra**
 Kunnskap om hvor maten kommer fra og et godt forhold til sunn mat er viktig. Vi mener at alle barn skal få erfaring med dyrking av mat og få oppleve gleden av å lage mat av råvarer de har høstet selv. Vi vil legge til rette for at skolebarn og barnehagebarn skal få oppleve dette gjennom å etablere kontakt med lokale bønder, og tilrettelegge for å opprette egen kjøkkenhage i skole og barnehage eller i en parselhage i regi av kommunen.
- **Tidlig innsats for elever som står i fare for å falle ut av grunnskolen**
 Senterpartiet mener at nære tjenester er viktig for å sørge for at elever som er på vei til å falle ut av skoleløpet i grunnskolen blir sett og får den oppfølgingen som er nødvendig i hverdagen. Senterpartiet vil derfor arbeide for mer forbyggende tjenester i kommunedelene.
- **Kommunen må ta økt ansvar for at lærlinger skal få plass**
 Norge trenger flere fagarbeidere, men det er mangel på lærlingeplasser for elevene. Vi vil jobbe for å skaffe flere lærlingplasser i både kommunal og privat sektor.
- **Styrket rådgivning og helse tilbud i ungdomsskolen**
 Ungdommer melder om stadig økende psykiske vansker. Elevene skal ha god tilgang på kvalifisert hjelp og støtte i utdanningsløpet. Rådgivere og helsepersonell skal være lett tilgjengelige og tilstrekkelig bemannet til å dekke behovet, og de skal drive aktiv informerende og oppsøkende virksomhet i klasserommene.
- **Oppdaterte skolebibliotek**
 Alle elever har gjennom sin skoletid behov for tilgang på et faglig sterkt og oppdatert skolebibliotek, hvor lyst til å lese kan stimuleres. Det er i dag store forskjeller mellom skolebibliotek i kommunen. Senterpartiet ønsker å sikre større investeringer i bibliotekene. Det gjøres i dag for lave investeringer til skolebibliotek i kommunene, og det er behov for store oppgraderinger. Vi mener alle elever bør være sikret et skolebibliotek med litteratur av høy kvalitet. Det er og nødvendig å sikre at bibliotekene betjenes av en kvalifisert bibliotekar.
- **Forebygge digitalt utenforskap**
 Samfunnet utvikler seg kontinuerlig i retning av en ny og mer digital hverdag. Stadig flere innbyggere opplever digitalt utenforskap. For å hindre denne utviklingen, er det nødvendig å satse på kompetanseutvikling hos utsatte grupper. Senterpartiet vil derfor opprette lavterskeltilbud, med fokus på økt trygghet og selvstendighet i den digitale hverdagen.

Integrering og innvandring

Nærhet, samhold og dugnad er grunnleggende for et demokratisk samfunn, og er også sentralt for å forebygge utenforskap. Vi ønsker at det arbeides for at innvandrere skal finne en plass i samfunnet og kunne ta i bruk sine ressurser. Det er et mål at innvandrerbefolkningen skal ta ansvar, engasjere seg og delta i utvikling av politikk og tiltak som gir innvandrere og deres barn like muligheter, rettigheter og plikter. På denne måten vil de bli en likeverdig del av det lokale og nasjonale fellesskapet.

- **Språkopplæring**

Kommunikasjon er sentralt for en vellykket integreringsprosess. Senterpartiet vil derfor stille krav om at alle kommunale arbeidstakere uten nordisk språkbakgrunn gjennomfører og bestå et tilbud om språkopplæring, i samsvar med IMDIs læreplan.

- **Kommunalt integreringsforum**

For å oppnå en vellykket integrering er det viktig med praktisk erfaring, relevant kunnskap og oppriktig vilje. Senterpartiet ønsker å etablere et kommunalt integreringsforum hvor etablerte frivillige organisasjoner, trossamfunn og politikere skal kunne møtes og bidra med kunnskap, drøfte behov og utfordringer. Det er viktig å sikre at den erfaringsbaserte kunnskapen kommer frem til politikere og administrasjon.

- **Kartlegging av kunnskap og mål**

I møtet med et nytt samfunn opplever mange å få redusert sin sosiale status og annullert sin kompetanse. Senterpartiet ønsker at kommunen i større grad enn tidligere skal sørge for å kartlegge kompetansen blant dem vi bosetter i kommunen, og hjelpe til med at disse får realisert denne kunnskapen. Samtidig må det kartlegges hvilke mål hver enkelt har for sitt arbeidsliv, fremfor å pålegge dem arbeid vi ikke får nordmenn flest til å ta.

- **Innvandrerkultur**

Kommunen består i dag av en mengde mennesker med ulikt etnisk og kulturelt opphav. Konsekvensen av dette er at en mengde barn av innvandrere opplever å hverken være en del av den etnisk norske kulturen eller en del av sine foreldres etniske og kulturelle opphav. De står med ett ben i hver kultur. I arbeidet med å innlemmes i fellesskapet og å unngå opplevelsen av utenforskap, er det viktig å sørge for at innvandrerkultur som ikke strider imot det norske lovverket, blir en del av den moderne kollektive kulturarven.

- **Kulturutveksling**

Drammen kommune har siden 90-tallet arbeidet godt for å integrere innvandrere, og har opplevd gode resultater av dette arbeidet. Likevel bærer samfunnsdebatten preg av at det eksisterer en mengde misoppfatninger mellom etniske nordmenn og innvandrere når det kommer til kultur og religion. Senterpartiet vil derfor arbeide for større grad av kulturutveksling i skolen, gjennom praktisk erfaring og kunnskap hva gjelder religion og kultur. Dette må gå begge veier, både når gjelder kunnskap om og opplevelse av kristen kulturarv, humanistisk, muslimsk og andre religiøse samfunns kultur.

- **Tilreisende tiggere**

EU/EØS- og EFTA-avtalene sikrer at innbyggere som omfattes av avtaleverket, kan reise uten visum over grensene for å enten få seg arbeid, eller være på besøk hos familie i en periode 3 måneder. Drammen Senterparti mener det er nødvendig å sikre seg mot utnyttelse av regelverket. Vi har en stor andel gatetiggere i kommunen som følge av misbruk av regelverket. Det er en stor forskjell på det å be om hjelp når akutt behov skulle melde seg og det å konsekvent reise inn og ut av landet innenfor regelverkets frister, med det formål om å bruke tiden i landet på å tigge. Som følge av manglende grensekontroll per dags dato vil derfor løsningen på overnevnte problem være å gå inn for at det stilles krav om oppholdstillatelse i Norge for å kunne tigge i Nye Drammen. Et forbud vil og være et effektivt tiltak mot påfølgende kriminalitet, uønskede boforhold og sosial nød som ikke er en konsekvens av kommunens politikk.

Kommunen som arbeidsplass

Den norske arbeidslivsmodellen har blitt utsatt for sterkt press de siste tiårene, og det er dessverre tydelig at den har tapt på flere områder. Det er nødvendig å sikre arbeidstakere i kommunen en anstendig arbeidsplass og sørge for at kommunen fremstår som et godt eksempel på hvordan en arbeidsgiver skal te seg.

- **Anstendig stillingsprosent**

Det har blitt en usunn tendens å ansette arbeidstakere i mindre stillinger for at arbeidsgiver skal sikre sin tilgang på arbeidskraft når det skulle være nødvendig. Senterpartiet mener det skal være en prioritet å sikre anstendige arbeidsliv, arbeidsavtaler og stillingsprosenter slik at de ansatte har en forutsigbar hverdag og en lønn til å leve av. Vi går derfor inn for størst mulig bruk av fulltidsstillinger i kommunen. Det må være en hovedregel at mindre stillingsprosenter kun skal forekomme der det er tvingende nødvendig eller der arbeidstaker har et ønske om det. Frivillig deltid må likevel være et alternativ for de som ønsker det.

- **Tillit på arbeidsplassen**

Det norske arbeidslivet har de siste tiårene i større og større grad blitt preget av rapporteringsplikt i form av skjemavelde og referatføring. For å stimulere til ansvar for egen arbeidsplass, felles innsats og økt produktivitet mener Senterpartiet at det er nødvendig å fortsette arbeidet med tillitsreform i kommunen. Dette for å gi arbeidstakerne den respekten og det ansvaret som ligger i stillingen. Flesteparten av kommunens ansatte er fagutdannet innenfor sitt fagfelt, det innebærer at det kan faget de utfører, da må de og få den tilliten.

- **Morgendagens fagarbeidere**

Det vil i fremtiden være behov for et stort antall fagarbeidere, både innenfor offentlig og privat sektor. Det er nødvendig at kommunen sikrer tilgangen på arbeidskraft slik at vi unngår problemer i årene som kommer. Senterpartiet mener derfor kommunen må øke antallet lærlinger innad i kommunen. Det må samtidig stilles krav til at en lærlingeordning er ivaretatt i de bedrifter som leverer eller ønsker å levere tjenester til kommunen.

- **Et tilgjengelig arbeidsliv**

Tilgangen på faglært arbeidskraft vil i fremtiden være begrenset i større grad enn hva vi ser i dag. Det er derfor viktig at kommunen er en arbeidsgiver med ordnede forhold og plass til alle med en hel eller delvis arbeidsevne. For å underbygge dette støtter vi opp om trepartssamarbeidet, avtalen om inkluderende arbeidsliv og reformer som gjør det lettere å kombinere arbeid med pensjon og andre velferdsytelser. Kommunale arbeidsplasser må legge til rette for gode løsninger for dem som har hatt et opphold i arbeidslivet på grunn av sykdom eller av andre årsaker.

- **Praktikantplass – en vei tilbake i arbeidslivet**

Dessverre opplever flere mennesker å falle ut av utdanningsløpet sitt grunnet ulike forhold. Senterpartiet går inn for at kommunen skal dedikere et antall 5-års praktikantplasser i kommunale bedrifter som en mulighet for arbeidsledige som har falt ut av utdanningsløpet. Dette vil være en praktisk inngang i arbeidslivet for mennesker som trenger en praktisk tilnærming på hverdagen, med et uttalt mål om å avlegge fagbrev.

- **Tilbakeføringer av tjenester**

Det har blitt en akseptert standard å sette kommunale driftstjenester ut på anbud. Konsekvensen av dette har vært at en rekke mennesker får dårligere betalt for den jobben de utfører, dårligere pensjonsrettigheter og en usikker arbeidsplass. Senterpartiet går inn for å tilbakeføre kommunale driftstjenester, slik som renhold i kommunale bygg. På denne måten vil Drammen kommune ta det arbeidsgiveransvaret vi og forventer fra det private næringslivet.

Kulturminner og museer

Kulturminner, kulturmiljøer, museer og arkiv er viktige deler av det vi kaller samfunnets kollektive hukommelse. Kulturarven kan bidra med kunnskap, fortellinger og opplevelser. Derfor skal samfunnet som helhet ha ansvar for å ta vare på den felles kulturarven og Senterpartiet vil derfor fremme følgende forslag:

- **Utvikle Spiralen**

Spiralen, med friluftsmuseet, har i flere tiår blitt forsømt og nedprioritert fra kommunens side. Senterpartiet mener det må legges opp til en drift av friluftsmuseet hvor det historiske blir en del av attraksjonen. Senterpartiet vil derfor ta bygningene ved Friluftsmuseet ut av Drammen museum, og inn i kommunal drift. Dette for å vitalisere gjennom utnyttelse av bygningsmassen og videre bruk av naturen.

- **Satse på Fossekleiva**

Fossekleiva er et unikt eksempel på industriell historie og produksjonsteknikk. Det ligger et stort potensial i anleggets historiske og kulturelle betydning som det er viktig å sikre. Senterpartiet ønsker derfor å sørge for fremtidige kommunale og fylkeskommunale driftsmidler, slik at potensialet kan utvikles og sikres for fremtiden.

- **Utvikle en kommune med sjel**

Senterpartiet vil skjerpe kravene for bevaring av kommunens historiske arv bestående av en høy andel verneverdige bygninger som gir byen vår identitet. Det er nødvendig for fremtiden å stille krav til ivaretagelse fremfor nybygg som ødelegger de særegne bymiljøene. Senterpartiet vil og i fremtiden stille krav om stilkopi med hensyn til omkringliggende bymiljø.

Kultur og idrett

For å skape gode lokalsamfunn er det nødvendig med et rikt og variert kulturtilbud. Det må legges til rette for et mangfold av kultur og idrettsaktiviteter i de ulike kommunedelene. Det er viktig å ivareta det lokale engasjementet for både kultur og idrett og underbygge dette slik at vi får et bredt tilbud som drifter seg selv på bakgrunn av engasjement for det man driver med.:

- **Frivillighet belønnes**
Både helserettede frivillige tilbud, idrett og kultur er avhengig av frivillighet for å sikre driftsgrunnlag, samtidig tilfører frivilligheten og ideelle lavterskeltilbud et engasjement det er vanskelig å kjøpe for penger. Likevel er det slik at man er avhengig av økonomiske tilskudd for å sikre driften av disse tilbudene. Senterpartiet vil derfor styrke foreningenes muligheter til å få etablert samarbeidsavtaler med kommunen som sikrer drift av tilbud som kan komplettere kommunens lovpålagte tilbud.
- **AKS -bevare/utvikle**
Senterpartiet vil legge til rette for videreføring og videreutvikling av de kommunale Aktivitetsskolene/SFO-løsningene og vil fortsatt gi økonomisk støtte til liknende ordninger i regi av frivillige organisasjoner.
- **Svømmehall i Krokstadelva og Svelvik**
Det har de siste ti årene pågått en dramatisk rasering av lokale svømmeanlegg. Heldigvis ser vi at flere av dagens svømmeanlegg har en høy andel brukere. Senterpartiet vil bevare svømmehallene i Krokstadelva og Svelvik, nettopp for å sikre lokale idrettstilbud og dessuten tilgjengeliggjøre svømming som idrett, helsetilbud og styrke fokuset på svømmeopplæring.
- **Små idretter trenger en arena**
Det er pr. i dag lagt mest til rette for de store idrettene, og disse preger bildet når det kommer til rekruttering og arenaer. Senterpartiet går inn for at de små individuelle idrettene skal hensyntas i utformingen av nye arenaer.
- **SBV/Kinogården Svelvik**
Senterpartiet mener det er viktig å få realisert prosjekt SBV/Kinogården, gjennom nyetablering av Knutepunkt Svelvik. Dette er nødvendig for å gi kulturen og kommunale tjenester en arena i Svelvik.
- **Lokale bibliotektilbud**
Dagens bibliotek er ikke kun en samlingsplass for bøker. Bibliotekene har utviklet seg til å bli en sentral del av den kulturelle hverdagen. Senterpartiet går inn for å utvikle de eksisterende bibliotekene i kommunen ytterligere og øke tilgjengeligheten.

- **Marienlyst friidrettsanlegg**

Vi har i Drammen utviklet Marienlyst til et område med en stor samling av ulike idretter i hjerte av byen. Med tett tilknytning til kollektivknutepunkter ligger de store idrettsanleggene lett tilgjengelig for hele den nye kommunen. Dessverre har friidretten blitt nedprioritert i flere tiår, noe som har resultert i at Marienlyst friidrettsanlegg har forfalt og i dag ikke på langt nær svarer til den tekniske standarden det burde ha. Senterpartiet mener derfor at det er nødvendig med en umiddelbar satsning på friidretten i hjertet av Drammen. Vi går og inn for at et oppgradert anlegg skal være et helårsanlegg hvor lavterskel bruk skal være et stikkord.

- **Harmonien**

Drammen har utviklet seg til å bli en aktiv kulturby med variert kulturtilbud. Likevel etterlyses det en lavterskel scene tilgjengelig for mindre og enklere aktiviteter uten store kostnader. Senterpartiet vil derfor investere i Harmonien for å utvikle det til en arena hvor det kan legges til rette for kulturaktivitet med fokus på barn og ungdom.

- **Møteplass for ungdom**

En sosial møteplass er for mange avgjørende i hverdagen. Det kan være et viktig tiltak for å forebygge følelsen av ensomhet, da muligheten for å sosialisere seg legges mer til rette. Drammen kommune har hatt suksess med Down Under i Svelvik og Mjøndalen. Senterpartiet går derfor inn for å videreføre og legge ytterligere til rette for denne ordningen, slik at sosiale møteplasser for ungdommen opprettholdes og utvikles i kommunedelen.

Kirke og livssyn

Religion og livssyn er grunnleggende dimensjoner i de fleste menneskers liv. Senterpartiet mener at kirke, religion og livssyn fortsatt bør være et offentlig anliggende. Både staten og kommunene spiller en viktig rolle for å understøtte folks mulighet til å utøve tro og livssyn. Mangfoldet av trosretninger og livssyn i befolkningen må reflekteres i politisk, økonomisk, juridisk og institusjonell likebehandling av tros- og livssynssamfunn. Senterpartiet mener at endringene i kirkeordningen, og det at Norge i større grad har blitt et fler-religiøst samfunn, gir behov for utviklingen av en mer helhetlig tros- og livssynspolitikk.

Senterpartiet vil derfor:

- Sikre en økonomisk likebehandling og ikke-diskriminering av alle tros- og livssynssamfunn, samtidig som kommunen har god kontroll over hvem kommunen støtter økonomisk, slik at det ikke oppstår organisasjoner i kommunen som motarbeider norsk lov og integrering.
- Sikre økonomisk støtte til bevaring av religiøse bygg med historisk verdi.
- Støtte frivillig introduksjonsprogram for religiøse ledere fra utlandet.

Næringsutvikling

I utvikling av en ny kommune mener Senterpartiet det er avgjørende viktig å legge til rette for et bredt utvalg av næringer. Eksisterende næringsliv må styrkes og gis forutsigbare rammer, dette for å sikre vekst og arbeidsplasser for fremtiden.

- **Nei til eiendomsskatt**
Senterpartiet er imot å innføre eiendomsskatt i kommunen, da dette er en ekstra beskatning av innbyggerne av verdier de allerede har betalt skatt av.
- **Kommunalt næringsforum**
I arbeidet med å utvikle kommunen med det mål å legge til rette for både næring og bolig ønsker Senterpartiet at det etableres et næringsforum utenfor interesseorganisasjonene. Dette skal bestå av bedrifter, entreprenører, selvstendig næringsdrivende, utbyggere samt statlige, fylkeskommunale og kommunale etater. Dette skal være et forum med vekt på dialog og en felles målsetting om utviklingen av et variert næringsliv i morgendagens kommune.
- **Næringsarealer**
Tilgangen på tilrettelagt næringsareal er kritisk avgjørende når bedrifter ønsker å etablere seg i kommunen. Det vil bli viktig å iverksette snarlig tiltak for å identifisere områder som kan være egnet til dette formål. Senterpartiet vil at det i større grad skal settes av egnede arealer til næringsetablering, slik at umiddelbare behov i næringslivet kan imøtekommes. Med det gjør vi Drammen mer attraktivt for private aktører. Vi mener det er særlig viktig å sikre at det legges til rette for arbeidsplasser i kommunen. Det vil også medføre redusert behov for lengre reiser til og fra arbeid.
- **Satse på næringsutvikling**
Senterpartiet mener Drammen kommune må sette av mer midler for å satse aktivt på næringsutvikling i kommunen og jobbe for å tiltrekke seg ny næring.
- **Bruke lokalt næringsliv i kommunen**
Senterpartiet vil at Drammen kommune skal benytte det lokale næringslivet ved innkjøp av varer og tjenester. Dette uavhengig av om en bedrift er liten eller stor.

- **Fortsatt kommunal drift**

Selv om det må tilstrebes å drive kommunen så økonomisk gunstig som det lar seg gjøre, er det likevel slik at en ikke kan ofre sine ansattes arbeidsforhold til fordel for økonomien. Senterpartiet går derfor inn for å sikre kommunal drift av de tjenester kommunen behøver. Tjenestene skal ikke legges ut på anbud, men kommunen skal ta sitt arbeidsgiveransvar og sikre sine ansatte forutsigbare arbeidsforhold og en anstendig lønn i henhold til tariff.

- **Utvikling av havneområdene**

Drammen havn har tradisjonelt hatt en sentral posisjon i kommunen vår, ikke minst som en sentral havn på Østlandet. Som et knutepunkt for næringen i møte med verden, er det viktig å støtte opp under en fortsatt drift og en videreutvikling av havna, med tanke på fremtiden. Senterpartiet mener det er særlig viktig å være proaktiv med hensyn til de støy og miljøforurensninger dette sentrale næringsområdet utgjør i kommunen.

- **Vitalisere kommunedelsentra**

Nedre Eiker og Svelvik skal fortsette å utvikle sine kommunesentre med den målsetning om å vitalisere disse ytterligere. Senterpartiet går derfor inn for å sikre fortsatt gratis parkering i Svelvik sentrum og Mjøndalen sentrum. Samt legge til rette for sentrumsutvikling med både kultur, næring og bolig.

Boligutvikling

Senterpartiet mener at den beste form for boligpolitikk er en politikk som legger opp til at det er plass til alle. Drammens-området har hatt stor prisvekst de siste årene og kommunen har hatt fokus på boligfortetting. Senterpartiet mener det ikke er slik at alle kan leve et fullverdig liv i «fuglekasser» midt i sentrumsområdene. Vi går derfor inn for en bolig spredning som tar i bruk hele kommunen hvor småbarnsfamilier får tilgang på en hageflekk, nærscole og et trygt nærmiljø. Dette må skje samtidig som boligutvikling i sentrumsområdene må ha større fokus på livskvalitet og ikke bare størst mulig antall boenheter.

- **Boliger i alle prissjikt**

Den enorme prisveksten vi har hatt i Drammen de siste årene henger og sammen med den begrensede tilgangen på boliger i alle prissjiktene. Senterpartiet mener derfor at det er nødvendig å stille krav om større variasjon i de boligene som føres opp. Det er behov for alt fra mindre sentrumsleiligheter til rekkehus og annen småhusbebyggelse.

- **Småhusbebyggelse**

I de siste 10 år er det å kunne bo i et bysentrum det som synes å ha vært viktigste drivkraft innenfor planlegging av boligbygging. Senterpartiet ser behovet for at de innbyggerne som ikke ønsker å bo inne i byen, skal ha mulighet til å finne seg et hus litt på utsiden, men fremdeles sentrumsnært.

- **Boligareal ut mot fjorden**

Det er behov for økt tilgang på boligareal i kommunen I jakten på dette er det utrolig viktig å ikke falle for fristelsen til å bygge ned matjorda og mat beredskapen vår. I stedet vil Senterpartiet gå inn for å utnytte arealet langs fjorden ut mot Svelvik til boligformål. Svelvik har de siste årene hatt lav befolkningsvekst og det er gode muligheter for økt bosetting. Dette vil og skape bedre grunnlag for lokale tjenester og et mer selvstendig kommunedelsenter.

- **Begrensninger i bygging av høyhus langs elva og fjorden.**

Med fokuset på boligfortetting har arealet langs elva og fjorden vår kommet i søkelyset for eiendomsutviklere. Elva har alltid vært hovedpulsåren i kommunen vår og er i dag et tilbud for både små og store som vil koble av i en hektisk hverdag. Senterpartiet stiller seg negative til utviklingen vi har sett, hvor høyhus langs elva blokkerer utsikten til mange. Det kan ikke være slik at elvebredden skal være hageflekken til kun dem som har råd til å kjøpe seg en plass. Vi går derfor inn for en mer konservativ høydebegrensning langs vannkanten med en mer blandet boligsammensetning i den fremtidige boligutviklingen. Dette vil i sin tur bety at høydekrav skal tilpasses topografien og den omkringliggende eksisterende bebyggelse.

Sentrumsutvikling

Handelsstandens utvikling i Drammen sentrum har de siste ti årene dessverre vært negativ, og det har fra politisk hold vært motstridende signaler og manglende evne/vilje til å gjøre noe for å motvirke dette. Slik reguleringsplanen er lagt opp, skal Drammen sentrum være hovedarena for detaljhandel i regionen. Det er derfor nødvendig å underbygge dette om en i fremtiden skal kunne få optimalt utbytte av satsingen på miljøvennlig kollektivtransport, samt sikre og utvikle flere hundre arbeidsplasser.

- **Utvidelse av tilbudet til båtfolket**

Drammen må utvide både sin kapasitet og ikke minst sine fasiliteter for besøkende som kommer til byen med båt. Det å ha et yrende båtliv innover mot bybrua og oppover elva vil tilføre ytterligere trivsels verdi også for dem som oppholder seg i sentrumsområdene. Det er derfor viktig i større grad å støtte opp om og tilrettelegge for gjestehavner. Det vil koste penger å investere både i egnede plasser og nødvendige fasiliteter, men tiltaket bør være bærekraftig sett i lys av bruken av periodiske båt plasser i andre kommuner og byer med nærhet til vannet/havet. Jo større grad Drammen klarer å bygge seg opp på tilbudssiden, jo større grad vil det lokale næringsliv i sentrum få utvidet kundemasse.

- **Ny gågate**

Nedre Strandgate fra Børsen frem til Erik Børresens Allè skal i et langsiktig perspektiv transformeres til gågate.

- **Kulturtilbud i sentrum**

Sentrumsområdene i kommunen skal tilrettelegges for bruk av kulturlivet. Det være seg kunstutstillinger, festivaler, små konserter, vandreteater eller andre tiltak kulturlivet måtte se muligheter til å realisere i sentrumsområdene våre. Kommunen må samtidig i større grad bidra til å tilgjengeliggjøre det byen vår har av historie og opplevelser for å komplementere opplevelsen av Drammen. Å gjøre sentrumsområdene til en opplevelsesdestinasjon kombinert med handel vil derfor være et viktig steg mot levende sentrumsområder

- **Utnytte takarealer**

I utviklingen av bolig og næringsareal i sentrale områder i kommunen det stadig behov for økt friareal og grønne lunger. Senterpartiet går derfor inn for å se på muligheten for å utnytte takareal for nettopp dette. Økt utnyttelse i form av tennisbaner, offentlige terrasser etc. må sees på parallelt med grønne tak. Mulighetene er der, og slike anlegg vil styrke bo-kvaliteten og trivselen den nye kommunen.

- **Tilpasning for handels og serveringsbransjen**

Handels og serveringsbransjen utgjør en betydelig del av næringslivet i sentrumsområdene og vitaliserer byens gater. Likevel opplever flere næringsdrivende utfordringer i møte med kommunen. Senterpartiet mener det er nødvendig å legge ytterligere til rette for at kommunen skal møte næringslivet i dialog for å løse utfordringer fremfor å regulere bort private initiativ og tiltak for å skape liv i kommunen vår.

Turistdestinasjon Drammen

Potensialet i turistnæringen for kommunen er stort og det ligger i dette mange arbeidsplasser for kommunen. Senterpartiet vil derfor gå inn for:

- Etablering av gjestehavn i Svelvik sentrum og på Berger
- Etablering av landstrøm og drikkevann ved bryggeområdene i Drammen sentrum.
- Utnytte Spiralens historiske preg gjennom å vitalisere bygningsmassen på Spiraltoppen og vurdere muligheten for å presentere friluftsmuseet på en attraktiv måte. Drift av tunene, med dyrehold. Mulig modell etter Blåfarveverket.
- Etablering av stupetårn ved Drammenselva, dette for å uke bruksattraktiviteten av bademulighetene i sentrum.
- Utvikle og realisere Svelvik sitt potensiale som landets nordligste sørlandsperle.
- Legge til rette for og gi økonomisk støtte til lokale arrangementer for å styrke kommunen som kultur destinasjon.
- Tilskudd/investeringer til kulturinstitusjoner som f.eks. Fossekleiva, Portåsen og Solberg spinneri. Ved å øke attraktiviteten for leie kan lokalitetene i større grad finansiere drift gjennom utleie kombinert med arrangementer.

Helse og omsorg

Drammen kommune har et ansvar for å legge opp til en desentralisert struktur med gode tjenestetilbud ute i kommunedelene der folk bor. Den teknologiske utviklingen byr på muligheter som forenkler hverdagen i mye større grad enn hva vi kjenner til i dag. Det er derfor nødvendig å sikre samarbeid mellom innbyggere, pårørende, frivillige og ideelle aktører i møtet med morgendagens helse- og omsorgstjeneste.

- **Lokale sykehjem/aldershjem**

Det er ingen som ønsker å bo på verdens største sykehjem/aldershjem. Senterpartiet mener det er viktig å sørge for gode aldershjem i de ulike kommunedelene. Nye aldershjem og omsorgsboliger må bygges lokalt der behovet er. På denne måten skal eldre, som trenger tilsyn og pleie pga. sviktende helse, kunne velge å tilbringe sin alderdom i kjente omgivelser. Senterpartiet vil bygge nytt sykehjem i Krokstadelva, størrelsen og kostnadene må justeres slik at det blir tilpasset lokale behov og totale kommunens økonomi.

- **Livet i egen bolig**

Opplevelsen av å mestre livet i egen bolig er en uvurderlig livskvalitet som mange ønsker seg. Senterpartiet mener det er behov for å styrke hjemmetjenestene for å sikre de som velger å bo hjemme, gode tilbudet. Spesielt gjelder dette overfor personer med store, sammensatte behov, slik at også disse skal få oppleve mestringen det er å bo i egen bolig.

- **Morgendagens omsorgsbehov**

Befolkningsutviklingen tilsier at vi fortsatt vil oppleve en vekst i antall eldre i kommunen. Senterpartiet vil derfor arbeide for å sikre at vi har nok sykehjem-, Korttid- og avlastningsplasser i tillegg til omsorgsboliger med og uten heldøgns bemanning som er tilpasset brukernes behov.

- **Frivillig- og ideellsektor**

Det må legges bedre til rette for ideelle og frivillige. Ingen aldersgruppe bidrar mer i frivillig sektor enn de eldre. Kommunen må styrke samarbeidet med ideelle- og frivilligeaktører som er et viktig supplement, og kan avlaste kommunens tjenester. Dette vil gi økonomiske besparelser samtidig som tjenestemottakere vil oppleve et mer mangfoldig tilbud. Uten innbyggernes innsats i frivillig- og ideellsektor, vil kommunenes utgifter på sikt bli så store at man må redusere både kvantitet og kvalitet på tjenestene ut til brukerne.. Senterpartiet vil føre en politikk som styrker ideelle og frivilliges forutsetninger for å kunne bli en integrert del av kommunens totale tilbud.

- **En teknologisk fremtid**
 Utviklingen av velferdsteknologien går raskt, og det er stadig flere funksjoner der teknologien kan erstatte ansatte. Senterpartiet er positive til økt implementering av velferdsteknologi, samtidig som vi mener dette er et område som må overvåkes og vurderes kontinuerlig. Teknologien må være et supplement til tradisjonelle tjenester der det er hensiktsmessig for brukeren, og ikke sees på som et sparetiltak for en presset kommuneøkonomi.
- **Den kulturelle spaserstokken**
 Kultur er en sentral faktor som kan være med å berike hverdagen til de eldre i kommunen. Senterpartiet ønsker å videreføre Den kulturelle spaserstokken og at den skal bli brukt til en større andel aktiviteter på alle sykehjem. Som en del av et løft for mer aktivitet og innhold i eldreomsorgen, vil vi også ha større satsing på hverdagsrehabilitering og uteaktiviteter i samarbeid med lokale frivillighetsentraler.
- **Hjemmerehabilitering**
 I arbeidet med å sikre rehabilitering er det viktig å kartlegge brukerens ressurser og målsette hvilke aktiviteter som er viktige for brukeren å mestre selv. Senterpartiet vil derfor etablere et tverrfaglig team som veileder og tilrettelegger for aktiviteter som er fastsatt ut fra brukerens egne ressurser og behov. Gjennom dette kan muligheten for hverdagsrehabilitering i større grad Skje hjemme.
- **Arbeidstakere**
 Å være arbeidstaker innenfor helse og omsorg er i dag en belastende og ressurskrevende jobb. Det er derfor nødvendig å styrke helsesektoren, både for å styrke tilbudet til brukeren, men og for å lette arbeidsbelastningen til de ansatte. Det bør også være et mål i størst mulig grad å utlyse og tilsette i hele stillinger for å unngå den sosiale dumpingene det er å systematisk misbruke arbeidstakere i små stillingsbrøker. Senterpartiet vil sikre at ansatte, ikke kun tillitsvalgte, i større grad inkluderes i saker som omhandler endringer i deres arbeidshverdag. Senterpartiet vil utvikle ordningen med bruk av kortvakter (4-6 timer). Det skal ikke være nødvendig å jobbe 7 dagers uke for å oppnå en full arbeidsuke.
- **Forebyggende arbeid**
 Helse handler i mange tilfeller om forebyggende arbeid og det er derfor nødvendig med en større satsning på dette. For å klare å imøtekomme fremtidens behov innenfor helse- og omsorgstjenestene må forebyggende tiltak prioriteres og forsterkes. Det må investeres ressurser i forebyggende arbeid, dette vil gi store gevinster både på individnivå og samfunnsøkonomisk. Senterpartiet vil styrke samarbeidet mellom kommune, frivilligheten og ideelle organisasjoner for å ivareta det forebyggende perspektivet. Finansieringen gjøres av øremerkede midler i budsjettene til de ulike tjenestene.

- **Rus og psykisk helse**

Det er et stort behov for å se menneskene det handler om når vi snakker om rus og psykiatri. Første steg på veien for å mestre sine utfordringer er for de fleste å definere de rammene i livet som både kan begrense og gi muligheter. Mange i denne gruppen trenger oppfølging over tid. Senterpartiet vil styrke samarbeidet med ideelle aktører for å avlaste kommunens tilbud, samt å styrke mangfoldet av tilbud.

- **Styrking av psykiatrien**

Stadig flere mennesker opplever behov for å dele sine tanker og følelser og oppleve å bli lyttet til. Likevel er det fortsatt en høy terskel for å få faglig god hjelp innenfor psykiatrien i dag. Senterpartiet vil styrke lavterskel mottak for å sikre tilgang til rask psykisk helsehjelp. Også her vil styrke samarbeidet med ideelle for å opprette et mangfold av kvalitativt gode lavterskeltilbud.

- **Styrking av barnevernet**

Barnevernet har behov for kontinuerlig utvikling og kompetansestyrking. Senterpartiet ønsker å utvikle et samordnet, helhetlig og tverrfaglig tilbud til utsatte barn, unge og deres familier. Vi vil ha økt fokus på forebygging og tidlig innsats for å kunne stanse en skjevutvikling på et tidlig tidspunkt, og dermed forebygge mer inngripende tiltak. Dette vil gi økt livskvalitet og samtidig være kostnadseffektivt. Senterpartiet vil styrke familienes rettigheter ved omsorgsovertagelser ved å i størst mulig grad bruke familiens familie, eksisterende nettverk og nærmiljø.

- **Bygge kompetanse**

Vi står i en nasjonal helsepersonell krise. Drammen kommune merker dette i stadig større grad i form av at vi mister helsepersonell ut av kommunen, og sliter med nyrekruttering. Kommunen må bruke flere virkemidler for å bli en attraktiv arbeidsgiver, både med tanke på rekruttering og bevaring. Ansatte skal få økte muligheter for videreutdanning. Senterpartiet vil ta i bruk økonomiske intensiver for å sikre seg nødvendig kompetanse. Innenfor pleie og omsorg er det mange ansatte uten formell kompetanse. Senterpartiet vil legge til rette for at disse kan ta fagbrev når de har opparbeidet seg nødvendig ansiennitet.

- Kommunens ansvar**

Liggetiden i sykehus er de siste årene blitt kraftig redusert som følge av samhandlingsreformen, dette stiller langt større krav til kommunen. Kommunen må øke sin kapasitet på korttidsplasser for å kunne ta imot pasienter som ikke føler trygge på å reise rett hjem etter endt sykehusopphold. Innbyggerens ønske skal veklegges i langt større grad enn i dag. Og de De som reiser rett hjem, må få tilstrekkelig tilsyn og pleie til at de føler seg trygge.
- Vaksinering**

De fleste tar i dag de vaksinene som er anbefalt gjennom oppveksten. Senere i livet, derimot, er det oftest kun de som skal ut og reise til utsatte områder som tar ytterligere vaksiner. Senterpartiet ønsker å arbeide for at flere voksne tar de anbefalte oppfriskningsvaksiner mot potensielt farlige sykdommer. Dette handler om å opprettholde flokkimmunitet i befolkningen og er anbefalt av Folkehelseinstituttet. Det bør derfor sees på muligheten for å subsidiere kostnaden ved å ta disse vaksinene.
- Nedre grense på egenbetaling**

Mange hjemmeboende eldre lever i vedvarende lavinntekt, dette fører til at det flere velger bort dagsenter fordi kostnaden blir for høy. Senterpartiet vil sikre at alle med behov for dette tilbudet kan benytte det uavhengig av økonomi. Vi vil derfor fjerne egenbetaling på dag- og kveldssentre for hjemmeboende der husholdningens samlede inntekt er under 3G.
- Ideel drift av kommunale tiltak**

Senterpartiet ønsker at flere kommunale tiltak kan utføres av ideelle organisasjoner med lokal forankring enten via spesifiserte anbudskonkuranser eller samarbeidsavtaler.
- NAV**

Det er nødvendig å ta politisk eierskap til kommunens eierandel i NAV. Senterpartiet vil derfor i perioden at det skal gjennomføres et politisk arbeid for å bygge kompetanse og oversikt over NAV sitt arbeid på vegne av kommunen. Senterpartiet mener og at NAV minimum skal forholde seg til de samme åpningstider som Rådhuset. Som følge av dette skal kundemottaket åpnes slik at folk som trenger hjelp igjen kan komme inn uten å stå med lua i hånda på gata.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Beredskapsplaner og samfunnssikkerhet generelt må sees i sammenheng og optimalt sett skal ulike hendelser kunne håndteres parallelt. Slik det er i dag, er det behov for at beredskaps- og innsats etatene ses i sammenheng slik at best mulig funksjonalitet blir målsettingen.

- **Brannvesen**
Brannvesenet er et kommunalt ansvar og er en innsats-etat hvor minutter betyr alt. Senterpartiet går derfor inn for å bevare brannstasjonen i Mjøndalen og den frivillige brannberedskapen i Svelvik. Dette av hensyn til distanse, men også for å opprettholde brannetatens samlede innsatsevne.
- **Synlig politi**
Tilstedeværende og synlig politi i by og gate har en enorm preventiv effekt samtidig som det senker terskelen mellom politiet og folk flest. Senterpartiet ønsker derfor å arbeide for et politi som er mer i kontakt med befolkningen. Dette kan gjøres gjennom fotpatruljer eller sykkelpatruljer i sentrumskjernen og økt tilstedeværelse i kommunedelene.
- **Sikkerhet i byrommet**
Utformingen av bybildet kan fylle flere roller. Senterpartiet mener det bør fokuseres mer på å benytte installasjoner i sentrum som forebyggende sikkerhetstiltak.
- **Beredskapsplaner og kompetanse**
Det bør være en målsetting alltid å jobbe for kompetanseheving innenfor de etater som har sentrale roller i en beredskapsplan. Det må i større grad legges til rette for samarbeid mellom innsats etater, heimevern, sivilforsvar og frivillige organisasjoner, slik at disse kan samhandle godt og effektivt i nødvendige situasjoner.
- **Sosialt forebyggende arbeid**
Forebyggende arbeid blant unge er et tidkrevende og viktig arbeid. Senterpartiet mener det bør investeres ytterligere i sosialt arbeid i kommunedelene, noe som må føre til videre samhandling med politiet og de ulike kommunale tjenestene i det forebyggende arbeidet.

Landbruk

Norge har begrenset med dyrkbart areal og hver kommune har ansvar for å forvalte sitt areal i fellesskapets interesse. Dessverre har det i lang tid vært en ukultur i norsk politikk som har åpnet for storslått nedbygging av matjord. Senterpartiet mener kommunen må ta et langt større ansvar i forvaltningen.

- **Jordvern**

Kun 3% av Norges areal er dyrkbar jord. Det er store, samfunnsmessige fordeler ved å forvalte matjord på en ansvarsfull måte. Kommunen må flytte fokus fra å betrakte matjord som et potensial for billige boligarealer, til å anerkjenne den som en umistelig ressurs for fremtiden. Senterpartiet går derfor inn for et langt sterkere jordvern. Dersom særdeles presserende samfunnsmessige behov krever nedbygging av matjord, skal jorda erstattes gjennom tilsvarende ny-dyrket areal et annet sted.

- **Lokale råvarer**

I Drammen kommune er matproduksjon en stor næringsaktør. Denne næringen må styrkes ytterligere i årene som kommer. Det lokale landbruket må få avkastningsmuligheter gjennom de kommunale innkjøpsordninger. Det er god matberedskap å opprettholde og styrke lokal matproduksjon samtidig som det skaper lokale verdier i form av arbeidsplasser.

Senterpartiet mener derfor at lokal matproduksjon skal bli prioritert ved kommunale innkjøpsordninger til alle kantiner, sykehjem, eldresentre og andre institusjoner og kommunale arrangementer der mat er inkludert.

- **Driveplikt**

Dyrkbar jord er en knapphetsressurs både i verdenssamfunnet og her hjemme. Matjorda er under så stort press at den trenger strengere vern. Landbruksareal som går ut av drift er en stor utfordring. Senterpartiet går derfor inn for å si nei til fritak fra driveplikt av all matjord i kommunen.

Skogbruk

Skogen i Norge tar netto opp CO²tilsvarende halvparten av de norske klimautslippene. Aktiv skogpolitikk er en jordnær, konkret, naturlig og billig måte å nå klimamålene på. Skogen har og uvurderlig verdi i form av rekreasjonsområde for innbyggerne i kommunen vår. Her ligger det store muligheter for offensiv klimainnsats og en fremtidsrettet utvikling.

- **Aktiv skjøtsel – et miljøtiltak**

Skogbruket er avhengig av at naturen er i balanse. Næringen er avhengig av å minimere belastningen på natur og miljø. Skog i vekst tar opp mer CO² enn gammel, uproduktiv skog. Aktiv skogskjøtsel, med hogst, planting, gjødsling og ungskogpleie, bidrar til en betydelig klimagevinst og livsgrunnlag for artsmangfoldet. Senterpartiet vil bruke balansert avvirkning av skog med påfølgende skogplanting offensivt som et CO²-reduserende tiltak. Jord- og skogbruk må kunne ses i sammenheng i klimaregnskapene.

- **Norsk trevirke gir merverdi**

Norge har naturlig tilgang på bygningsmateriale i form av skog. Fordi trevirke binder opp store mengder CO², så er det et effektivt klimatiltak i større grad å bygge av trevirke. Senterpartiet vil gå inn for at kommunen alltid skal vurdere og prioritere oppføring i massivtre eller reisverk i tremateriale. Vi vil arbeide for at norsk trevirke blir brukt i alle offentlige bygg. Dette er et viktig tiltak for miljøet, norsk verdiskaping og norske arbeidsplasser.

- **Satsing på treforedlingsindustrien**

For at Norge skal kunne møte fremtiden med nye verdier og nye arbeidsplasser, er det nødvendig å satse på sekundærnæringene. Vi har i dag stort potensiale i primærnæringen, men de store, økonomiske verdiene finner vi gjennom å bearbeide skogen til produkter verden vil ha. Senterpartiet vil derfor arbeide for å legge til rette for gode kaianlegg, baner og annen infrastruktur som industri og skognæring er avhengige av for å få gode driftsvilkår.

- **Nei til tømmerterminal på Juve**

Senterpartiet mener det er lite hensiktsmessig å skulle legge til rette for ny tømmerterminal på Juve. Dette fordi anlegget vil kreve unødvendig lang transport av tømmeret på mindre egnede veier, samtidig som det vil legge en uønsket demper på utviklingspotensialet i Svelvik.

Samferdsel

Trafikksituasjonen i Drammen er utfordrende og det er nødvendig å håndtere lokale utfordringer, samtidig som det er en forventning at stat og fylke tar ansvar for sine veger og legger til rette for en fornuftig trafikkavvikling som og åpner for utvikling i hele kommunen.

Temaet er enormt men Senterpartiet vil avklare standpunkt i følgende saker:

- **Bomring**
Drammen Senterparti sier fortsatt nei til bomring i Drammen kommune.
- **Svelvikveien**
Sp mener Drammen kommune skal prioritere ny Svelvikvei som samferdselsprosjekt og vi vil fortsette å jobbe intensivt opp mot fylkeskommunen for snarest mulig realisering.
- **Bangeløkka**
Trafikkpresset i Bangeløkka øker og utfordringene forgrener seg ut fra det som er statlig trafikkavvikling. Senterpartiet mener det er nødvendig å øke presset fra Drammen kommune for at staten skal gjennomføre utbygging av et nytt løp i strømsåstunellen. Senterpartiet mener likevel at det i et langsiktig perspektiv er nødvendig å planlegge for en lang tunell i Bragernesåsen.
- **Konnerudnedføring**
Trafikkpresset ned fra Konnerud er massivt og det er tydelig at nedføringene fra Konnerud ikke tåler ytterligere vekst i trafikken. Drammen Senterparti stemte nei til blokkutbygging i senter av Konnerud og vil opprettholde vårt nei frem til ny nedføring er på plass. Ny nedføring fra Konnerud er et ansvar som ligger hos fylkeskommunen.
- **Kollektivtransport**
Etter sammenslåingen av Drammen Svelvik og Nedre Eiker ønsker Drammen Senterparti at det skal vurderes politisk å harmonisere prisene i kommunen etter et likhetsprinsipp for kommunens innbyggere. Senterpartiet vil og arbeide for å øke antallet busser til Svelvik, nattbuss i helgene og få tilbake ringbussen over Berger/Sande.
- **Holmenbrua**
Holmenbrua er en del av alternativ E18 som går gjennom Drammen fra Brakerøya til Bangeløkka. Drammen Senterparti mener det er statens fulle ansvar å bygge ny Holmenbru fra Brakerøya til Holmen, og vil arbeide for at staten tar det fulle finansieringsansvaret.

- **Trafikksikkerhet gang- og sykkelvei**

Trafikktrykket i Drammen kommune er stort, og til tross for de store utfordringene i trafikkavviklingen er det nødvendig å samtidig holde fokus på tilrettelegging for syklende og gående.

Jernbane

Kommunen vår er så heldig at vi har 4 sentralt plasserte jernbanestasjoner, av den grunn skal også jernbanen være en ryggrad for kollektivtrafikken i kommunen vår. Det er derfor viktig å ta vare på å utvikle potensialet i disse.

Senterpartiet vil derfor:

- Bevare og utvikle Steinberg Stasjon
- Arbeide for at Bane NOR skal øke utbyggingen av parkeringsplasser ved flere av jernbanestasjonene

Takk for at du tok deg tid til å lese Drammen Senterparti sitt valgprogram for perioden 2023-2027 .

Vi håper på din stemme i valget 2023.

Skulle du har spørsmål ta gjerne kontakt på telefon: 91 33 01 91